

Детально про цільові показники реалізації Стратегії управління відходами в Україні до 2030 р.

Згідно зі Стратегією управління відходами до 2030 року, має бути створена ефективна та рентабельна система збирання та вивезення **побутових відходів**. Стимулюватиметься роздільне збирання населенням. Органи місцевого самоврядування в населених пунктах з чисельністю більш як 50 тис. осіб створюватимуть спеціалізовані комунальні пункти збирання відходів з урахуванням площі, густоти та кількості населення населеного пункту.

У 2023 році має перероблятися 15% побутових відходів за допомогою стимулюючих інструментів, зростання кількості тих, хто здійснює роздільне збирання побутових відходів, та введенню в експлуатацію сміттесортувальних ліній та сміттепереробних заводів. А до кінця 2030 року планується переробляти 50% загального обсягу побутових відходів.

Передбачено створення об'єктів з виробництва палива з побутових відходів на базі об'єктів механіко-біологічного оброблення за умови їх наближеного розташування до цементних заводів. До 2022 року в обласних центрах створять мережі пунктів збирання для повторного використання меблів, побутової техніки, одягу та інших товарів, які були у вжитку;

Буде забезпечено функціонування мережі регіональних полігонів відповідно до вимог Директиви Ради [№ 1999/31/ЄС](#) від 26 квітня 1999 р. “Про захоронення відходів”. Буде надана оцінка екологічних ризиків діючих полігонів/звалищ, що підлягають приведенню у відповідність з екологічними вимогами, а також полігонів/звалищ, які потрібно закрити.

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування мають розробити плани заходів щодо приведення полігонів у відповідність з екологічними вимогами.

Стратегія передбачає будівництво мережі сміттєперевантажувальних станцій (200 одиниць) з метою зменшення загальних транспортних витрат. А також – впровадження фінансового механізму покриття всіх витрат на будівництво, експлуатацію, закриття, рекультивацию полігонів, їх обслуговування після закриття і проведення моніторингу. Це здійснюватиметься за рахунок тарифів на захоронення відходів

Виробники та імпортери мають дотримуватися певних норм підготовки для повторного використання та переробки відходів упаковки. До 31 грудня 2025 року як мінімум 50 % від маси відходів упаковки має бути підготовлено для повторного використання та перероблено. Для пластику це 40%, для деревини – 45%, для чорних металів, алюмінію, скла, паперу і картону – 50%.

До кінця 2030 року буде підготовлено для повторного використання та перероблено щонайменше 65 % від маси відходів упаковки. Мінімальні цільові показники підготовки до повторного використання і переробки наступних видів матеріалів, що містяться у відходах упаковки, такі: 60% для пластику, 65% для деревини та 75% – для чорних металів, алюмінію, скла, паперу і картону.

Стратегія передбачає розроблення законопроекту про батарейки, батареї та акумулятори відповідно до найкращих європейських практик та вимог Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 р. “Про батарейки і акумулятори та відпрацьовані батарейки і акумулятори”.

Зокрема, виробники забезпечуватимуть роздільне збирання відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів, перероблення, екологічно безпечне видалення відходів, що утворилися у результаті їх перероблення і не можуть бути перероблені та/або утилізовані.

Вони мають дотримуватися цільових показників збирання та переробки, вимог маркування, реєструватися в держреєстрі та звітувати.

Всі виробники та імпортери, розміщуючи батарейки та акумулятори на українському ринку, нести будуть відповідальність за фінансування і організацію роздільного збирання, перевезення, зберігання, попередньої обробки, утилізації, відновлення і захоронення відпрацьованих батарейок та акумуляторів, а також за проведення інформаційних кампаній для підвищення рівня поінформованості населення.

Принцип РВВ впроваджуватиметься через індивідуальні (самостійну організацію збирання) чи колективні (організації РВВ) системи. Вони мають бути недержавними і неприбутковими, організовуватися, фінансуватися і контролюватися виробниками. Будуть встановлені мінімальні цільові показники для збирання та їх поетапне досягнення відповідно до строків, визначених у законодавстві.

У сфері **відходів сільського господарства** стимулюватиметься впровадження компостування відходів, що утворюються в невеликих сільських господарствах, заборонятиметься відкрите спалювання відходів сільського господарства, включаючи випалювання сухої рослинності, спалювання в установках, не обладнаних системами очищення газів, а також в установках, не призначених для регенерації енергії. Економічно заохочуватиметься використання відходів сільського господарства рослинного походження як сировини для спалювання разом з вугіллям на теплових електростанціях.

Відходи рослинного походження використовуватимуться для виробництва кормів, при чому на збирання і транспортування рослинних відходів, придатних для виробництва кормів для відгодівлі тварин, даватимуть дотації.

У сфері **промислових відходів** передбачено прийняття низки нормативно-правових актів. Вони мають допомогти запровадити більш чисте виробництво/технологій, створити систему екологічно безпечного видалення відходів у спеціально відведених та належно облаштованих місцях та об'єктах для повторного використання, переробки та утилізації, створити централізовані регіональні потужності з переробки та утилізації промислових відходів.

Має бути удосконалена система контролю суб'єктів господарювання, які виробляють, збирають та перевозять промислові відходи, система ліцензування та/або надання дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами.

Будуть стимулюватися перероблення, утилізація промислових відходів, використання матеріалів для будівництва із вторинної сировини (відходів), зокрема для будівельної галузі та дорожнього будівництва, а під час здійснення державних закупівель буде діяти механізм сприяння максимальному використанню суб'єктами господарювання промислових відходів.

Передбачена розробка актів законодавства щодо імплементації положень Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 р. "Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС", якою встановлюватимуть вимоги до: безпечного управління відходами, що утворюються в результаті видобування, оброблення і зберігання мінеральних ресурсів, заходів під час будівництва нового об'єкта або модернізації/реконструкції існуючого, які стосуються умов розміщення, попередження забруднення ґрунтів, атмосферного повітря та водних об'єктів, проведення моніторингу та інспекційних перевірок, процедур контролю та моніторингу об'єктів поводження з відходами, у тому числі після їх закриття тощо.

Створюватимуться фонди управління промисловими відходами, розпорядниками яких будуть облдержадміністрації, а джерелом наповнення - кошти підприємств, які утворюють промислові відходи, що не мають екологічно безпечних технологій їх перероблення та утилізації і підлягають захороненню. За рахунок фондів управління фінансуватимуться заходи з екологічної модернізації суб'єктів господарювання та створення інфраструктури поводження з промисловими відходами.

У сфері **відходів будівельно-ремонтних робіт** будуть прийняті нормативно-правові акти для стимулювання перероблення відходів будівельно-ремонтних робіт.

Забезпечуватиметься коректне проектування, що зменшує ризик помилок та потребу в додаткових матеріалах, з постачальниками підписуватимуться угоди про повернення невикористаних матеріалів. Роздільне збирання та подальше належне поводження з відходами будівельно-ремонтних робіт, запроваджуватиметься, зокрема за рахунок перероблення та утилізації на будівельних майданчиках. Для виробництва та збуту матеріалів з перероблених відходів будівельно-ремонтних робіт за цінами та показниками якості, співставними з цінами та показниками для первинної сировини. Будуть створені централізовані потужності для перероблення відходів будівельно-ремонтних робіт, обладнаних дробильно-сортувальним устаткуванням з потужністю близько 200-500 тис. тонн на рік, регіональні об'єкти для приймання та зберігання відходів будівельно-ремонтних робіт тощо.

У сфері **небезпечних відходів** прийматимуться нормативно-правові акти, які визнають технічні вимоги щодо зберігання небезпечних відходів різних категорій за місцем утворення, проведення операцій з небезпечними відходами тощо. Передбачено запровадження повноцінної реалізації принципу розширеної відповідальності виробника для поводження з певними видами небезпечних відходів. А також – створення централізованих потужностей для поводження з небезпечними відходами (збирання та транспортування небезпечних відходів, переробка, упорядкування місць видалення небезпечних відходів).

У сфері **медичних відходів** нормативно-правові акти мають забезпечити мінімізацію обсягів утворення медичних відходів, насамперед безпечних. Запроваджуватиметься роздільне збирання медичних відходів як мінімум на три потоки: безпечні відходи, аналогічні твердим побутовим відходам; інфекційні відходи і гострі предмети; фармацевтичні відходи з можливістю їх ідентифікації (збереженням упаковок). Планується створення комплексної загальнонаціональної мережі потужностей з перероблення медичних відходів, яка включатиме: первинну мережу оброблення медичних відходів, яка забезпечуватиме знезараження інфекційних відходів шляхом автоклавування за місцем утворення та тимчасового зберігання, централізовану мережу високотемпературного спалювання медичних відходів, що не підлягають автоклавуванню (фармацевтичні препарати, гострі предмети, лабораторні відходи тощо).

Показники реалізації Стратегії

Цільові показники реалізації цієї Стратегії визначені на основі існуючих статистичних показників, а також за експертними оцінками у разі відсутності відповідних даних чи недосконалої використаної статистичної методології. В процесі реалізації Стратегії зазначені показники можуть переглядатися з метою уточнення. Запропоновані цільові показники розраховано на 2017-2018, 2019-2023, 2024-2030 роки.

Напрямок	Показник	Базове	Цільове значення за роками
----------	----------	--------	----------------------------

		значення, 2016 рік	2017- 2018	2019-2023	2024-2030
Запобігання утворенню відходів	створення мережі центрів запровадження більш чистих виробництв (технологій) для мінімізації обсягів утворення відходів, одиниць		5	10	20
	прийняття нормативно- правових актів щодо запровадження екодизайну товарів для споживання, які довше функціонуватимуть та будуть більш пристосованими до повторного використання чи утилізації, у тому числі шляхом перероблення, одиниць		2	5	10
	зменшення обсягів використання первинної сировини, відсотків	90	85	80	70
Підготовка до повторного використання відходів	запровадження у населених пунктах роздільного збирання відходів, які придатні до повторного використання та перероблення, одиниць	575	800	2500	5000
	утворення центрів із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання (насамперед відходів електричного та електронного обладнання), одиниць		25	100	250
	збільшення обсягів побутових відходів, що спрямовуються на повторне використання, відсотків	5	7	8	10
Перероблення відходів	створення нових потужностей з переробки вторинної сировини, одиниць	65	100	250	800
	створення потужностей з компостування біовідходів, одиниць	20	70	150	500
	збільшення обсягів відходів, що	3,04	5	15	50

		спрямовуються на перероблення, відсотків			
Інші види утилізації, у тому числі отримання енергії	будівництво стаціонарних утилізацій, у тому числі отримання енергії	1	3	15	20
	збільшення обсягів побутових відходів, що спрямовуються на термічну утилізацію, відсотків	2,37	5	7	10
	збільшення обсягів відходів, що спрямовуються на термічну утилізацію, млн. тонн	1	1,5	2	3
Видалення відходів	зменшення кількості місць для видалення побутових відходів (відповідно до Директиви 1999/31/ЄС), одиниць	6000	5000	1000	300
	зменшення загального обсягу відходів, що захоронюються, відсотків	50	45	40	35
	зменшення обсягу захоронення побутових відходів, відсотків	95	80	50	30
	створення мережі регіональних полігонів побутових відходів (відповідно до Директиви 1999/31/ЄС), одиниць		5	25	50